

Kamer der Volksvertegenwoordigers

Chambre des Représentants

3 Mei 1949.

WETSVOORSTEL

tot aanhechting van sommige gemeenten van de
taalgrens aan een naburige provincie of arrondis-
sement.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE BINNENLANDSE ZAKEN (1), UITGERRACHT
DOOR DE HEER MELLAERTS.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Uw Commissie kwam op 26 April bijeen en behandelde in één vergadering het wetsvoorstel van de heer F. Van Belle tot aanhechting van sommige gemeenten van de taalgrens aan een naburige provincie of arrondissement (*Stuk n° 363*, van 7 April 1949).

De indiener van het voorstel zet er uiteen, dat het er toe strekt de taalgrenzen te verbeteren door Waalse gemeenten die in Vlaamse arrondissementen zijn terechtgekomen, toe te voegen aan Waalse arrondissementen en door Vlaamse gemeenten die in Waalse gemeenten zijn terechtgekomen, toe te voegen aan Vlaamse arrondissementen.

De heer Minister van Binnenlandse Zaken maakt daarna zijn zienswijze ter zake bekend.

(1) Samenstelling van de Commissie: de heer Van Cauwelaert, voorzitter; de heren Bruyninx, Dehandschutter, De Taeye, Develter, Goffings, Hermans (Fernand), Kiebooms, Mellaerts, Van Acker (Benoît), Vandenberghe (Omer), Van Goey. — Baccus, Bracops, De Keuleneir, Demottelle, Fromont, Gelders, Spinoy, Vandevelde. — Dispy, Lahaut. — Amelot, Mundeleer.

Zie:

363 : Wetsvoorstel.

3 MAI 1949.

PROPOSITION DE LOI

tendant à rattacher certaines communes de la fron-
tière linguistique à une province ou à un arrondisse-
ment voisins.

RAPPORT

FAIT, AU NOM DE LA
COMMISSION DE L'INTERIEUR (1),
PAR M. MELLAERTS.

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre Commission, réunie le 26 avril 1949, a examiné dans une séance unique, la proposition de loi de M. F. Van Belle, tendant à rattacher certaines communes de la frontière linguistique à une province ou à un arrondissement voisins (*Doc. n° 363* du 7 avril 1949).

L'auteur de la proposition y expose que celle-ci tend à rectifier les frontières linguistiques en faisant passer dans des arrondissements wallons des communes wallonnes égarées dans des arrondissements flamands et en faisant passer dans des arrondissements flamands des communes flamandes égarées dans des arrondissements wallons.

M. le Ministre de l'Intérieur fait part ensuite de son point de vue sur la matière.

(1) Composition de la Commission: M. Van Cauwelaert, président; MM. Bruyninx, Dehandschutter, De Taeye, Develter, Goffings, Hermans (Fernand), Kiebooms, Mellaerts, Van Acker (Benoît), Vandenberghe (Omer), Van Goey. — Baccus, Bracops, De Keuleneir, Demottelle, Fromont, Gelders, Spinoy, Vandevelde. — Dispy, Lahaut. — Amelot, Mundeleer.

Votr:

363 : Proposition de loi.

H.

De grondwettelijkheid van het voorstel kan worden betwijfeld, wat de volgende drie punten betreft :

1° In artikel 2 wordt voorzien, dat de aanhechting aan de provinciën en arrondissementen van de in het eerste artikel opgesomde gemeenten bij ministerieel besluit wordt bepaald.

Men vraagt zich af of niet aan de wetgever alleen het recht wordt voorbehouden om daaromtrent uitspraak te doen. Artikel 2 der Grondwet bepaalt, inderdaad, dat de onderverdelingen van de provinciën alleen door de wet kunnen worden bepaald. Artikel 3 bepaalt dat de grenzen van het Rijk, van de provinciën en van de gemeenten alleen *uit kracht* van een wet kunnen gewijzigd of nader vastgesteld worden.

Welnu, het voorstel schijnt niet alleen ten gevolge te hebben, dat de grenzen van zekere arrondissementen of van zekere provinciën worden gewijzigd, wat alleen bij Koninklijk besluit *uit kracht* van een wet kan geschieden, maar eveneens bestaande kantons af te schaffen en er nieuwe op te richten, d.i. te raken aan de huidige onderverdelingen der provinciën. Welnu, een dergelijke wijziging moet door de wet geschieden.

2° In hetzelfde artikel wordt voorzien, dat de tenuitvoerlegging van de wet zal verzekerd worden door een ministerieel besluit.

Die praktijk, volgens welke de wetgever zelf een Minister gelast de nodige besluiten ter uitvoering van de wet te nemen moet grondwettelijk verdacht heten : het geldt hier een overdracht door de wetgever van een macht die hem niet toebehoort en die door de Grondwet aan de Koning wordt voorbehouden (artikel 67).

3° Bovendien moet worden opgemerkt, dat de samenstelling van de kiescolleges tijdens artikel 48 van onze Grondwet, voor iedere provincie, door de wet wordt geregeld.

Het lijkt geen twijfel, dat het voorstel er toe strekt de samenstelling van de kiescolleges te wijzigen.

Het sluit, derhalve, een overeenstemmende wijziging van de kieswet in.

*
**

Wat de grond van het vraagstuk betreft, doet de heer Minister van Binnenlandse Zaken opmerken dat, indien men de provinciegrenzen wijzigt, de verdeling van de zetels, die thans steunt op de verworven rechten, nog slechts zou kunnen gebeuren met inachtneming van de juiste bevolking der provinciën. Het voorstel lijkt hem onaannemelijk of ten minste voorbarig : de uitslagen van de taaltelling van 1947 zijn nog niet officieel vastgesteld en geven overigens voor veel gemeenten aanleiding tot talrijke betwistingen.

Il y a lieu d'émettre des doutes sur la constitutionnalité de la proposition quant aux trois points suivants :

1° L'article 2 prévoit que le rattachement aux provinces et arrondissements des communes indiquées à l'article premier est déterminé par arrêté ministériel.

On peut se demander s'il n'est pas réservé au seul législateur de se prononcer à ce sujet. L'article 2 de la Constitution dispose en effet que les subdivisions des provinces ne peuvent être établies que par la loi. L'article 3 dispose que les limites de l'Etat, des provinces et des communes ne peuvent être changées ou rectifiées qu'en vertu d'une loi.

Or la proposition ne semble pas avoir seulement pour effet de modifier les limites de certains arrondissements ou de certaines provinces, ce qui peut être fait par arrêté royal *en vertu* d'une loi, mais encore à supprimer des cantons existants et à en créer de nouveaux, c'est-à-dire à porter atteinte aux subdivisions actuelles des provinces. Or pareille modification doit être réalisée *par* la loi.

2° Le même article prévoit que l'exécution de la loi sera assurée par la voie d'un arrêté ministériel.

On doit considérer comme d'une constitutionnalité douteuse la pratique suivant laquelle le législateur charge lui-même un Ministre de prendre les arrêtés nécessaires pour l'exécution d'une loi : il y a là délégation par le législateur d'un pouvoir qui ne lui appartient pas et que la Constitution réserve au Roi (art. 67).

3° Il convient en outre de remarquer qu'aux termes de l'article 18 de notre Charte, la constitution des collèges électoraux est, pour chaque province, réglée par la loi.

Il ne fait pas de doute que la proposition tend à modifier la composition des collèges électoraux.

Elle implique donc une modification correspondante de la loi électorale.

*
**

Quant au fond de la question, M. le Ministre de l'Intérieur fait remarquer que si l'on modifie les limites provinciales, la répartition des sièges, basée à l'heure actuelle sur les droits acquis, ne pourrait plus s'effectuer qu'en tenant compte des populations exactes des provinces. La proposition lui paraît inacceptable ou tout au moins prématurée : les résultats du recensement linguistique de 1947 ne sont pas encore établis officiellement et donnent d'ailleurs lieu à de nombreuses contestations pour certaines communes.

Een lid van de Commissie stelt voor de kwestie, die ook naar zijn mening voorbarig is, voor te leggen aan het Waals-Vlaams Studiecentrum. Hij vraagt, dat men op dat gebied met voorzichtigheid zou tewerk gaan. Zouden dergelijke wijzigingen van provincie- en arrondissementsgrenzen geen scherp protest uitlokken vanwege de betrokken bevolking?

Hetzelfde lid waarschuwt zijn collega's tegen de gevolgen, op administratief en rechterlijk gebied, van de aanneming van dit voorstel: belangrijke wijzigingen in het ambtsgebied van de notarissen, het rechtsgebied van de vrederechten en rechtbanken en in de gebieden van de kantoren van het kadaster, van de registratie, van de successie, hypotheeken, enz. Hij besluit dat geen ingrijpende veranderingen aan de taalgrens mogen worden gebracht door een eenvoudige pennetrek en dat het vraagstuk ernstig en grondig verdient te worden onderzocht.

In antwoord op de uitgebrachte tegenwerpingen, verklaart de indiener van het voorstel dat het Parlement zekere machten gedeeltelijk kan afstaan aan de uitvoerende macht: dit is reeds gebeurd ten tijde van de volmachten. Hij heeft de arrondissementen waaraan de gemeenten zouden moeten gehecht worden, niet willen vastleggen, vooraleer de uitslagen van de telling te kennen. Anderzijds bekommert hij zich niet om de gevolgen welke zijn voorstel zou hebben op de verdeling van de zetels tussen Vlaanderen en Wallonië. Wat hij wil, is dat de gemeenten zouden gehecht worden aan de taalgroep waartoe zij behoren.

De Minister voegt er nog aan toe dat, zo de uitslagen van de telling bekend zijn, wat het bevolkingscijfer betreft, die van de taaltelling nog steeds niet bekend zijn. Die uitslagen zouden nochtans moeten bekend zijn vooraleer het voorstel kan worden onderzocht.

Het voorstel wordt ter stemming gelegd en verworpen met 8 stemmen tegen 4 en een onthouding.

De Verslagger,

L. MELLAERTS.

De Voorzitter,

F. VAN CAUWELAERT.

Un membre de la Commission propose que la question, prématurée également à son avis, soit soumise au Centre d'Etude Flamand-Wallon. Il demande la prudence en la matière. Semblables modifications dans les limites de provinces et d'arrondissements ne susciteraient-elles pas, de la part des populations intéressées, de véhémentes protestations?

Le même membre met ses collègues en garde contre les conséquences qui résulteraient du vote de cette proposition dans les domaines administratif et judiciaire: modifications importantes quant au ressort des notaires, justices de paix et tribunaux, de même quant au ressort des bureaux du Cadastre, de l'Enregistrement, des Successions, Hypothèques, etc. Il conclut qu'il ne s'agit pas de bouleverser la frontière linguistique par un simple trait de plume et que le problème mérite une étude sérieuse et approfondie.

En réponse aux objections formulées ci-avant, l'auteur de la proposition affirme, de son côté, que le Parlement peut céder partiellement des pouvoirs à l'exécutif: c'est ce qui a été fait à l'époque des pleins pouvoirs. Il n'a pas voulu fixer les arrondissements auxquels les communes devraient être rattachées avant de connaître les résultats du recensement. D'autre part, il ne s'occupe pas des résultats que sa proposition entraînerait quant à la répartition des sièges entre la Flandre et la Wallonie. Ce qu'il veut, c'est que les communes soient rattachées à leur groupe linguistique.

Le Ministre ajoute que si les résultats du recensement sont connus en ce qui concerne les chiffres de la population, ceux relatifs au recensement linguistique sont encore inconnus. Ils devraient l'être avant d'examiner la proposition.

Mise aux voix, la proposition a été repoussée par 8 voix contre 4 et une abstention.

Le Rapporteur,

L. MELLAERTS.

Le Président,

F. VAN CAUWELAERT.